

HOTĂRÂREA CURȚII
DIN 8 IUNIE 1971¹

Deutsche Grammophon Gesellschaft mbH
împotriva
Metro-SB-Großmärkte GmbH & Co. KG
(cerere pentru pronunțarea unei hotărâri preliminare,
formulată de Hanseatisches Oberlandesgericht Hamburg)

„Suporturi de sunet”

Cauza C-78/70

În cauza 78/70,

având ca obiect o cerere adresată Curții, în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE, de către „Hanseatisches Oberlandesgericht” din Hamburg pentru pronunțarea, în litigiul pendinte în fața acestei instanțe între

DEUTSCHE GRAMMOPHON GESELLSCHAFT MBH, Hamburg

și

METRO-SB-GROSSMÄRKTE GMBH & Co. KG, reprezentată de către societatea Metro-SB-Großmärkte GmbH, Hamburg,

a unei hotărâri preliminare privind interpretarea articolului 5 paragraful al doilea, a articolului 85 alineatul (1) și a articolului 86 din Tratatul CEE,

CURTEA,

constituită din: R. Lecourt, președinte, A. M. Donner și A. Trabucchi, președinți de cameră, R. Monaco (raportor), J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore și H. Kutscher, judecători,

avocat general: M. K. Roemer

grefier: M. A. Van Houtte

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Întrucât prin Ordonanța din 8 octombrie 1970, primită la grefa Curții la 7 decembrie 1970, Hanseatisches Oberlandesgericht din Hamburg a adresat Curții, în temeiul articolului 177 din Tratatul de instituire a Comunității Economice Europene, întrebări privind interpretarea articolului 5 paragraful al doilea, a articolului 85 alineatul (1) și a articolului 86 din tratat;

Cu privire la prima întrebare

¹ Limba de procedură: germana.

2 Întrucât prin prima întrebare se solicită Curții să se pronunțe dacă este contrară articolului 5 paragraful al doilea sau articolului 85 alineatul (1) din Tratatul CEE interpretarea alineatelor (97) și (85) din legea germană din 9 septembrie 1965 privind dreptul de autor și drepturile conexe, în sensul că un producător de suporturi de sunet poate invoca dreptul său exclusiv de a le pune în circulație, pentru a interzice comercializarea în Republica Federală Germania a suporturilor de sunet pe care acesta le-a livrat filialei sale franceze, care, deși autonomă din punct de vedere juridic, se află în întregime sub dependența producătorului german, din punct de vedere comercial;

3 Întrucât, în conformitate cu articolul 177, Curtea, atunci când pronunță o hotărâre preliminară, are competență de a se pronunța numai cu privire la interpretarea și validitatea tratatului și a actelor adoptate de instituțiile Comunității, dar nu poate, prin intermediul acestui articol, să se pronunțe cu privire la interpretarea unei dispoziții naționale;

Întrucât Curtea poate, cu toate acestea, să desprindă din textul formulat de instanța națională, având în vedere datele prezentate de aceasta, numai acele elemente referitoare la interpretarea tratatului;

4 Întrucât din datele reținute de Hanseatisches Oberlandesgericht din Hamburg reiese că întrebarea adresată se reduce, în esență, la a răspunde dacă dreptul exclusiv de a pune în circulație obiectele protejate, recunoscut printr-o legislație națională producătorului de suporturi de sunet, poate, fără a aduce atingere normelor comunitare, să se opună comercializării, pe teritoriul național, a produselor puse în circulație în mod regulamentar de către respectivul producător sau cu consimțământul acestuia pe teritoriul altui stat membru;

Întrucât Curtea de Justiție este invitată să desprindă în special din articolul 5 paragraful al doilea sau din articolul 85 alineatul (1) din tratat conținutul și domeniul de aplicare a normei comunitare aplicabile;

5 Întrucât, în conformitate cu articolul 5 paragraful al doilea din tratat, „statele membre se abțin să ia măsuri care ar putea pune în pericol realizarea scopurilor tratatului”;

Întrucât această dispoziție prevede o obligație generală a statelor membre, al cărei conținut concret depinde, în fiecare caz special, de dispoziții din tratat sau norme care se desprind din sistemul general al acestuia;

6 Întrucât, în conformitate cu articolul 85 alineatul (1) din tratat, „sunt incompatibile cu piața comună și interzise orice acorduri între întreprinderi, orice decizii ale asociațiilor de întreprinderi și orice practici concertate care pot aduce atingere comerțului dintre statele membre și care au ca obiect sau efect împiedicarea, restrângerea sau denaturarea concurenței în interiorul pieței interne”;

Întrucât exercitarea dreptului exclusiv menționat de întrebare ar putea intra sub incidența interdicției prevăzute de această dispoziție, de fiecare dată când ar putea constitui obiectul, modalitatea sau consecința unei înțelegeri care, interzicând importurile din alte state membre de produse comercializate în mod licit în aceste state, ar avea ca efect compartimentarea pieței;

- 7 Întrucât, cu toate acestea, în cazul în care această exercitare ar omite acele elemente contractuale sau de concertare prevăzute de această dispoziție, răspunsul la întrebarea adresată ar conduce la analiza posibilității ca exercitarea dreptului de protecție în cauză să fie compatibilă cu alte dispoziții ale tratatului, referitoare în special la libera circulație a mărfurilor;
- 8 Întrucât principiile de luat în considerare în acest caz sunt cele care, pentru realizarea unei piețe unice între statele membre sunt prevăzute, pe de o parte, în a doua parte a tratatului, consacrată fundamentelor Comunității, în temeiul liberei circulații a mărfurilor și, pe de altă parte, la articolul 3 litera (f) din tratat, care prevede instituirea unui regim care să împiedice denaturarea concurenței pe piața comună;
- 9 Întrucât, de altfel, atunci când a admis, la articolul 36, anumite interdicții sau restricții pentru schimburile comerciale între statele membre, tratatul le-a prevăzut în mod precis, stipulând că astfel de derogări nu trebuie să constituie „un mijloc de discriminare arbitrară și nici o restricție mascată în comerțul dintre statele membre”;
- 10 Întrucât în baza acestor norme, în special a articolelor 36, 85 și 86, ar trebui să se aprecieze în ce măsură exercitarea unui drept național de protecție, conex dreptului de autor, poate să împiedice comercializarea unor produse provenind din alt stat membru;
- 11 Întrucât, printre interdicțiile sau restricțiile pe care le admite pentru libera circulație a mărfurilor, articolul 36 se referă la proprietatea industrială și comercială;

Întrucât, presupunând că un drept conex dreptului de autor ar putea face obiectul acestor dispoziții, rezultă, cu toate acestea, din acest articol că, în cazul în care tratatul nu afectează existența drepturilor recunoscute de legislația unui stat membru în materie de proprietate industrială și comercială, exercitarea acestor drepturi poate, cu toate acestea, să intre sub incidența interdicțiilor prevăzute de tratat;

Întrucât, în cazul în care admite interdicții sau restricții pentru libera circulație a produselor din motive de protecție a proprietății industriale și comerciale, articolul 36 nu admite derogări de la această libertate decât în măsura în care acestea sunt justificate prin apărarea drepturilor care constituie obiectul specific al acestei proprietăți;

- 12 Întrucât, în cazul în care un drept conex dreptului de autor este invocat pentru a interzice comercializarea într-un stat membru de produse puse în circulație de către titularul său, ori, cu consimțământul acestuia, pe teritoriul altui stat membru exclusiv pe motiv că această punere în circulație nu ar avea loc pe teritoriul național, o astfel de interdicție, care consacră izolarea piețelor naționale, contravine scopului esențial al tratatului, care urmărește fuzionarea piețelor naționale într-o piață unică;

Întrucât acest scop nu ar putea fi atins în cazul în care, în temeiul diverselor regimuri juridice ale statelor membre, resortisanții acestora ar avea posibilitatea de a compartimenta piața și de a duce la discriminări arbitrare sau restricții mascate în comerțul dintre statele membre;

- 13 Întrucât, în consecință, exercitarea de către un producător de suporturi de sunet a dreptului exclusiv de punere în circulație a obiectelor protejate care decurge din legislația unui stat membru, pentru a interzice comercializarea în acest stat a produselor care au fost vândute de el însuși sau cu consimțământul său în alt stat membru, exclusiv pe motiv că această punere în circulație nu ar avea loc pe teritoriul primului stat membru, contravine normelor care prevăd libera circulație a produselor în interiorul pieței comune;

Cu privire la a doua întrebare

- 14 Întrucât, prin a doua întrebare se solicită Curții să răspundă dacă producătorul de suporturi de sunet abuzează de dreptul său exclusiv de a pune în circulație obiectele protejate în cazul în care prețul de vânzare impus este, pe teritoriul național, mai mare decât prețul produsului original reimportat din alt stat membru și atunci când interpreții principali sunt legați de producătorul de suporturi de sunet prin contracte de exclusivitate;

Întrucât această întrebare, prin utilizarea termenilor „abuzează de dreptul său”, vizează abuzul de poziție dominantă, în sensul articolului 86 din tratat;

- 15 Întrucât acest articol interzice, „în măsura în care ar putea fi afectat comerțul dintre statele membre, folosirea în mod abuziv de către una sau mai multe întreprinderi a unei poziții dominante deținute pe piața comună sau pe o parte semnificativă a acesteia”;

- 16 Întrucât din această dispoziție rezultă că fapta pe care o interzice presupune existența unei poziții dominante pe piața internă sau pe o parte semnificativă a acesteia;

Întrucât producătorul de suporturi de sunet, titular al unui drept conex dreptului de autor, nu deține, prin simplul fapt că își exercită dreptul exclusiv de punere în circulație a obiectelor protejate, o poziție dominantă în sensul articolului 86 din tratat;

- 17 Întrucât acest articol impune ca poziția prevăzută de acesta să se extindă la o „parte semnificativă” a pieței comune, trebuie, de asemenea, ca producătorul să aibă, singur sau în comun cu alte întreprinderi din același grup, posibilitatea de a se opune concurenței efective pe o parte semnificativă a pieței de luat în considerare, ținând seama în special de eventuala existență a producătorilor care vând produse similare și de poziția acestora pe piață;

- 18 Întrucât în cazul în care interpreții înregistrărilor ar fi legați de producător prin contracte de exclusivitate, este necesar să se ia în considerare, printre altele, preferința de care se bucură pe piață, durata și domeniul de aplicare a angajamentelor stipulate, precum și posibilitățile de care dispun alți producători de suporturi de sunet, pentru a obține prestații comparabile în domeniul interpretării;

- 19 Întrucât, pentru a intra sub incidența articolului 86, poziția dominantă trebuie, de asemenea, să facă obiectul unei folosiri abuzive;

Întrucât, în cazul în care diferența dintre prețul impus și prețul produsului reimportat dintr-un alt stat membru nu este în mod necesar suficientă pentru a constata un asemenea abuz, aceasta poate, cu toate acestea, datorită importanței ei și în absența unor justificări obiective, să constituie un indiciu determinant al respectivului abuz;

Cu privire la cheltuielile de judecată

20 Întrucât cheltuielile efectuate de către Guvernul Republicii Federale Germania și Comisia Comunităților Europene, care au prezentat observații Curții, nu pot face obiectul unei rambursări și întrucât procedura are, în raport cu părțile din acțiunea principală, un caracter incidental față de procedura din fața instanței naționale, este de competența acestei instanțe să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată.

Pentru aceste motive,

având în vedere actele de procedură;

după ascultarea raportului judecătorului raportor;

după ascultarea observațiilor orale ale părților în acțiunea principală, Guvernul Republicii Federale Germania și Comisia Comunităților Europene;

după ascultarea concluziilor avocatului general;

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Economice Europene, în special articolele 3, 5, 36, 85, 86 și 177;

având în vedere Protocolul privind statutul Curții de Justiție a CEE, în special articolul 20;

având în vedere Regulamentul de procedură al Curții de Justiție a Comunităților Europene,

CURTEA,

pronunțându-se cu privire la întrebarea care i-a fost adresată de Hanseatisches Oberlandesgericht din Hamburg în conformitate cu ordonanța pronunțată de această instanță la 8 octombrie 1970, hotărăște:

1. **Exercitarea, de către un producător de suporturi de sunet, a dreptului exclusiv de punere în circulație a obiectelor protejate, ce decurge din legislația unui stat membru, pentru a interzice comercializarea în acest stat a produselor care au fost vândute de el însuși sau cu consimțământul său în alt stat membru, exclusiv pe motiv că această punere în circulație nu ar avea loc pe teritoriul primului stat membru, contravine normelor care prevăd libera circulație a produselor în interiorul pieței comune;**
2. (a) **Un producător de suporturi de sunet, titular al unui drept exclusiv de punere în circulație, ce decurge din legislația națională nu ocupă o poziție dominantă în sensul articolului 86 din tratat, prin simplul fapt că își exercită acest drept. Alta este poziția atunci când, având în vedere împrejurările cazului, acesta se poate opune concurenței efective pe o parte semnificativă a pieței, care trebuie luată în considerare;**

(b) **În cazul în care diferența dintre prețul impus și prețul produsului reimportat dintr-un alt stat membru nu semnaleză, în mod necesar, un abuz de poziție dominantă, aceasta poate, cu toate acestea, datorită importanței sale și în absența unor justificări obiective, să constituie un indiciu determinant al respectivului abuz.**

Lecourt
Monaco

Donner
Mertens de Wilmars

Pescatore

Trabucchi
Kutscher

Pronunțată în ședință publică la Luxemburg, 8 iunie 1971.

Președinte
R. Lecourt

Grefier
A. Van Houtte